

РЕШЕНИЕ

№ 5404

гр. София, 15.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 79 състав,
в публично заседание на 17.07.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Николай Димитров

при участието на секретаря Десислава В Симеонова, като разгледа дело номер **4401** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл.118, ал.1 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Образувано е по жалба на Д. И. Т. - Х., ЕГН [ЕГН], чрез упълномощен представител Р. Х.-съпруг с адрес [населено място], [улица], срещу Решение № 2153-21-94/13.04.2023г., на Директора на ТП на НОИ С. –град в частта, в която жалбата на лицето срещу Разпореждане № [ЕГН]/1 от 23.11.2022г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване /ПО/ при ТП на НОИ С. – град относно зачетения осигурителен стаж е оставена без уважение.

Според жалбоподателя с обжалваното решение неправилно е потвърден отказът да се зачете осигурителен стаж за периода от 01.09.1982г. до 31.12.1999г. в общ размер 17 години и 04 месеца, като същият е определен в размер 16 години и 01 месец, като неправомерно е изключено времето от 01.10.1998г. до 31.12.1999г. без да бъде съобразен § 9, чл. 1 от ПЗР на КСО, според който трудовата книжка е допустимо и годно доказателство относно вписания в нея стаж. По същество се иска отмяна на атакуваното решение в обжалваната му част и постановяване на друго такова, с което на Д. И. Т. – Х. да бъде признат общ трудов и осигурителен стаж в България в размер на 17 години и 04 месеца за периода от 01.09.1982г. до 31.12.1999г.

В съдебно заседание жалбоподателката не се явява лично, представлява се от процесуалния си представител д-р Р. Х., който поддържа жалбата и претендира разноски. В предоставения от съда срок са депозирани писмени бележки, които по

същество повтарят изложените в жалбата и съдебно производство доводи и се представя списък с разноски.

Ответникът - Директор на ТП на НОИ – С.- град се представлява от юрк. П., която оспорва жалбата и претендира юрисконсултско възнаграждение. Представя писмени бележки.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не изпраща представител.

Съдът, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Със заявление от 12.01.2021г., подадено чрез пенсионната служба на У. и получено на 10.03.2021г. в ТП на НОИ - П. Д. И. Т. - Х. е направила искане за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, като е представила документи по чл. 2 от Наредба за пенсиите и осигурителния стаж /НПОС/, необходими за преценка на правото на пенсията.

Предвид обстоятелството, че към полученото от унгарската институция заявление за пенсия не са заявени унгарските осигурителни периоди, чрез електронния обмен на социалноосигурителна информация между България и ЕС същите са изискани от НОИ и на 15.07.2021г. са удостоверени от унгарска страна със структуриран електронен документ /С./ Р 5000. Българската страна е уведомена и че от 01.07.2020г. на лицето е отпусната унгарска пенсия.

След промяна на настоящия адрес на жалбоподателката от [населено място] в [населено място], извършена на 18.10.2021г. /видно от данните в НБД „Население“ - л.84 от делото/, по нейно заявление от 20.10.2021г. /л.83 от делото/, пенсионното ѝ досие е прехвърлено в ТП на НОИ С. – град на 11.11.2021г.

След извършени проверки, е издадено Разпореждане № [ЕГН]/1/02.03.2022г. /л.93 от делото/, с което исканата пенсия е отпусната в минимален размер до определянето на размера ѝ по реда КСО.

Предвид сочените от заявителката данни, че в периода от 01.01.1996г. до 31.12.1999г. същата е извършвала дейност като управител на ЕТ „Агенция Хан - Даниела Тошмакова” и именно като такъв се е осигурявала, с писмо с изх. № 1023-21-1725 от 02.03.2022г. /л.91 от делото/ г-жа Т. е уведомена, че следва да представи заверена осигурителна книжка за сочения период, като същото е получено лично от нея на 22.03.2022г. В определения от НОИ 2-месечен срок, заявителката не е представила изисканата от нея осигурителна книжка, а е депозирала заявление /л.101-102 от делото/, с което е изразила становище, че съобразно приложимите разпоредби редовно оформената трудова книжка, каквато е представена, е достатъчен документ удостоверяващ трудовия и осигурителен стаж включително за сочения период, в който е била самоосигуряващо се лице. Предвид горното от служителите на НОИ са предприети действия по служебното удостоверяване на спорния период. За целта е извършена проверка от контролните органи на НОИ, резултатите от която са обективирани в Констативен протокол № КВ-5-21-01235191/11.11.2022г. /л.126 от делото/. Видно от неговото съдържание, във фирмено досие №[ЕИК] на ЕТ „Агенция Хан - Даниела Тошмакова-Ханджиева" няма данни за депозирани документи за започване на дейност и за начало на осигуряване на жалбоподателката, както и заявление по чл. 5, ал. 10 от КСО за предаване на разплащателни ведомости за начислени и изплатени трудови възнаграждения. За жалбоподателката липсват декларираните данни за трудов стаж, осигурителен доход и осигурителни вноски на основание Инструкция № 1 от 9 декември 1996г., както и данни по чл. 5, ал. 4 от КСО

в регистъра на осигурените лица за времето след 01.01.1997г. Установено е, че в регистър „Приходи" няма информация за внесени авансови осигурителни вноски за лицето за периода от 01.01.1997г. до 31.12.1999г.

С оглед установеното от контролен орган на НОИ, с констативния протокол е прието, че липсва основание да се зачитат осигурителен стаж и осигурителен доход на Д. И. Т. - Х. за периода от 01.01.1996г. до 31.12.1999г. като самоосигуряващо се лице чрез ЕТ „Агенция Хан - Даниела Тошмакова - Ханджиева".

Въз основа на представените от Д. И. Т. - Х. документи и резултатът от извършената проверка, длъжностното лице по пенсионно осигуряване е зачело български осигурителен стаж в размер на 16 години и 1 месец до 30.09.1998г. /л.127 от делото/.

В случая е установено, че така зачетения осигурителен стаж, придобит на територията на Република България, в размер на 16 години и 1 месец е недостатъчен за придобиване право на лична пенсия за ОСВ. В тази връзка е необходимо сумиране на осигурителните периоди, придобити на територията на България, с тези, придобити на територията на У., поради което размерът на пенсията е определен само в пропорционален размер, съгласно чл. 52, ал. 1, буква „б“ от Регламент на Съвета /ЕО/№883/2004г.

С разпореждане № [ЕГН]/1/23.11.2022г., първоначално определената в минимален размер пенсия е изменена от датата на отпускането ѝ по реда на чл. 99, ал. 1, т. 2, буква „д“ от КСО и е определена в дължимия ѝ размер. Пенсията е изчислена при зачетен осигурителен стаж от трета категория в размер на 16 години и 1 месец, положен в Република България и осигурителен стаж, положен в чужбина в размер на 20 години, 11 месеца и 16 дни и индивидуален коефициент - 0,634 /л.130-131 от делото/. Това разпореждане е било предмет на административен контрол с обжалваното пред настоящата инстанция Решение № 2153-21-94/13.04.2023г., на Директора на ТП на НОИ С. –град. В него органът е анализирал относимите разпоредби и е достигнал до извода, че макар този осигурителен стаж да е описан в представеното копие на трудовата книжка, длъжностното лице по „ПО” няма основание за зачитането, аналогично няма основание за зачитане на осигурителния доход на жалбоподателката по представеното удостоверение обр. УП-2 № 18/20.01.2005г. /л.41 от делото/, тъй като разпоредбата на чл. 41 от НПОС изрично посочва начина на установяване на осигурителен стаж и осигурителен доход на самоосигуряващите се лица, каквато за процесния период се явява жалбоподателката. В съдебно производство са приобщени писмените доказателства по административната преписка.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи: Жалбата е подадена в преклузивния 14-дневен срок по чл. 118, ал. 1 от КСО, от лице, имащо правен интерес, и срещу подлежащ на съдебен контрол акт, поради което е допустима.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Обжалваното решение на директора на ТП на НОИ – [населено място]-град и разпореждането издадено от длъжностно лице по ПО, са издадени от компетентен орган, в рамките на материалната компетентност на органа, (видно от представените от представените Заповед № 1015-21-247/04.12.2018г. и Заповед № 1712 от 17.08.2015г.) в установената форма, като са спазени административнопроизводствените правила, регламентирани с разпоредбите на КСО и АПК. Същите съдържат фактически и правни основания съгласно чл. 59, ал. 2 от

АПК. Не се установяват допуснати съществени нарушения на административно производствените правила при издаването на решението и потвърденото със същото разпоредбене. Оспореното решение не противоречи на материалноправните разпоредби и съответства на целта на закона.

Спорът по делото се свежда до това дали правилно административният орган не е зачел осигурителния стаж на жалбоподателката за периода от 01.10.1998г. до 31.12.1999г. съобразно изрично заявеното в жалбата. Това е стаж, който същата твърди, че е придобила в качеството си на управител на притежаваното от нея еднолично търговско дружество ЕТ „Агенция Хан – Даниела Тошмакова“.

В настоящия случай незачетеният от органите на НОИ стаж е придобит през периода 01.10.1998г. до 31.12.1999г., поради което на основание § 9, ал. 1 от ПЗР на КСО неговата действителност се преценява съобразно действията до 31 декември 1999г. разпоредби.

Д. Т. - Х. попада в персоналният обхват на приложимата Наредба за обществено осигуряване на лицата, упражняващи свободна професия или търговия, или работещи без трудово правоотношение от 1992г. В чл. 1, ал. 1 от посочената наредба е регламентирано, че за пенсия за изслужено време и старост, пенсия за инвалидност поради общо заболяване, наследствена пенсия или за всички осигурителни случаи, без трудова злополука и професионална болест, се осигуряват лицата, които упражняват трудова дейност като еднолични търговци, както е настоящият случай, съдружниците в търговски дружества, частните земеделски стопани, членовете на кооперации и арендаторите. Според чл. 3 задължението за осигуряване на посочените лица възниква от деня на започване или възобновяване на трудовата дейност и продължава до нейното прекъсване или прекратяване /ал. 1/, като релевантното започване на дейността, прекъсването или възобновяването ѝ се установява с декларация, подписана от осигурения /ал. 2/.

По силата на чл. 10 от Наредбата, на лицата по ал. 1 /вкл. едноличните търговци, както е настоящият случай/ се издават осигурителни книжки, в които се вписват направените осигурителни вноски, изплатените парични обезщетения, помощи и месечни добавки за деца, като осигурителните книжки се заверяват за всяка календарна година от съответното районно управление „Социално осигуряване“.

С Инstrukция № 1 от 9 декември 1996г. за събиране на данни от осигурителите за осигурените при тях лица и от самоосигуряващите се лица за провеждане на държавното обществено осигуряване и здравното осигуряване, се уреждат сроковете, съдържанието, редът, начинът на събиране и съхраняване на данни от осигурителите за осигурените от тях лица и от самоосигуряващите се лица за провеждане на ДОО /чл. 1/, като осигурителите и самоосигуряващите се лица представят в районните управления „Социално осигуряване“ декларации по образец относно трудовия стаж, осигурителния доход и осигурителните вноски /чл. 2/.

От цитираните разпоредби е видно, че досежно едноличните търговци законодателят е предвидил особен правноосигурителен ред - същите са задължени да декларират в съответното районно управление „Социално осигуряване“ началото и всяка промяна на извършваната от тях трудова дейност и да удостоверяват придобитите от тях стаж и доход със заверени осигурителни книжки. Посоченият ред е императивен и пенсионният орган, работейки в случая в условията на обвързана компетентност, е длъжен стриктно да го спазва при преценката си. В този смисъл, от жалбоподателката правилно е изисквана заверена осигурителна книжка за времето, през което като ЕТ е

била самоосигуряващо се лице и след като такава не е представена, са предприети действия по служебното удостоверяване на спорния период.

Компетентните органи на НОИ са установили, че няма данни за депозирани документи за започване на дейност и за начало на осигуряване на жалбоподателката, както и заявление по чл. 5, ал. 10 от КСО за предаване на разплащателни ведомости за начислени и изплатени трудови възнаграждения. Липсват също така декларираните данни за трудов стаж, осигурителен доход и осигурителни вноски на основание цитираната Инструкция № 1 от 9 декември 1996г., както и данни по чл. 5, ал. 4 от КСО в регистъра на осигурените лица за времето след 01.01.1997г. Установено е, че в регистър „Приходи“ няма информация за внесени авансови осигурителни вноски за лицето за периода от 01.01.1997г. до 31.12.1999г.

Предвид изложеното правилен и законосъобразен е изводът на административния орган, че не са изпълнени материалноправните условия да бъде зачетен периодът от 01.10.1998г. до 31.12.1999г. за осигурителен стаж при преценка на правото на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Обстоятелството, че оспорващата е упражнявала дейност като едноличен търговец с фирма ЕТ „Агенция Хан - Даниела Тошмакова-Ханджиева“, не е достатъчно за придобиване на права на осигурено лице по отменения Закон за пенсиите и КСО. На основание чл. 10 от цитираната по-горе наредба- тя трябва да удостовери правата си с осигурителна книжка, заверена за всяка календарна година от съответното районно управление "Социално осигуряване", в която са вписани направените осигурителни вноски. Жалбоподателката не е представила осигурителна книжка- не само в образуваното производство по реда на чл. 99 от КСО, но и при подаването на заявлението за отпускане на пенсия. На основание т. 76, б. "и" от Правилника за прилагане на Закона за пенсиите (отм. 01.01.2000г.) във вр. с § 9, ал. 1 от ПЗР на КСО за трудов стаж по смисъла на Закона за пенсиите се счита времето, през което лицата са осигурявани по Наредбата за общественото осигуряване на лицата, упражняващи свободна професия или търговия или работещи без трудово правоотношение (ДВ, бр. 58 от 1992г.). При положение, че осигуряването не е доказано с надлежно заверена осигурителна книжка, времето, през което лицето е упражнявало дейност като едноличен търговец, не може да се зачете за осигурителен стаж (в този смисъл Решение № 2112 от 07.03.2022г. по адм.д. № 8719/2021г., VI ОТД. на ВАС).

По изложените съображения съдът намира, Разпореждане № [ЕГН]/1 от 23.11.2022г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване /ПО/ при ТП на НОИ С. – град, потвърдено с Решение № 2153-21-94/13.04.2023г., на Директора на ТП на НОИ С. –град, е законосъобразно, постановено от компетентен орган в предвидената от закона форма, при спазване на административнопроизводствените правила и в съответствие с материалноправните разпоредби и целта на закона. Поради това подадената срещу него жалба е неоснователна и следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора в тежест на жалбоподателя остават направените от него разноски. Ответникът претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение, поради което и на основание чл. 78 ГПК вр. чл. 37 от Закона за правната помощ вр. чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, предвид фактическата и правна сложност на делото- жалбоподателят следва да му заплати юрисконсултско възнаграждение в минимален размер на 100 лева.

Предвид изложените съображения и на основание чл. 172, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 79-ти състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Д. И. Т. - Х., ЕГН [ЕГН], срещу Разпореждане № [ЕГН]/1 от 23.11.2022г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване /ПО/ при ТП на НОИ С. – град, потвърдено в обжалвана част с Решение № 2153-21-94/13.04.2023г., на Директора на ТП на НОИ С. –град, като неоснователна.

ОСЪЖДА Д. И. Т. - Х., ЕГН 55122240309, да заплати на НОИ-ТП С. град, сумата от 100/ сто/ лева, представляващи разноски по делото.

Решението може да бъде обжалвано в 14-дневен срок от съобщението пред Върховния административен съд.

СЪДИЯ: